

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 13 Haziran 2019
Sayı : 11561

13954

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın TC İçişleri Bakanı Süleyman Soylu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.12.06.2019

Süleyman GİRGİN

Muğla Milletvekili

Bakanlığınız teşkilatlarından Nüfus ve Vatandaşlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünce yürütülen Adres Kayıt Sistemi (AKS) kişilere ait adres bilgilerinin elektronik ortamda tutulmasını sağlamak amacıyla kurulmuş, bu kapsamda Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yer alan bütün adres bilgilerinin adres bileşenleri halinde tanımlandığı ulusal adres veri tabanı (UAVT) oluşturulmuştur.

2007 yılında hayata geçirilen ve tüm resmi kurumların bütün iş ve işlemlerinde kullanılmaya zorunluluğu olan Adres Kayıt Sisteminde yer alan sözel adres verilerine, esas olarak grafik tabanlı coğrafi konum bilgisi de kazandırmak amacıyla, Mekânsal Adres Kayıt Sistemi Veri Üretimi ve Yaygınlaştırma Projesi (MAKS) olarak adlandırılan bir çalışma başlatıldığı, söz konusu çalışmanın ise 31/12/2015 tarihinde imzalanan sözleşme kapsamında ASELSAN AŞ tarafından yürütüldüğü bilinmektedir.

Halen devam eden Mekânsal Adres Kayıt Sistemi Veri Üretimi ve Yaygınlaştırma Projesi (MAKS) çalışmaları 25/04/2006 tarihinde kabul edilen 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa dayanılarak hazırlanan ve 31 Temmuz 2006 tarihli resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Adres ve Numaralamaya İlişkin Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir.

Yine 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanununda kimi değişikliklere de yol açan ve 06/12/2012 tarihinde yayımlanan 6360 sayılı Kanun ile Büyükşehir statüsüne sahip illerde İl Özel İdareleri ve Belde Belediyeleri kaldırılmış, İl Özel İdarelerine bağlı Köy Tüzel Kişilikleri Mahalleye dönüştürülürken kapatılan Belde Belediyeleri ise bağlı mahallelerle birlikte aynı belde ismiyle tek bir Mahalleye dönüştürülmüştür. Aynı kanun kapsamında İlçe Belediyelerinin sınırları İlçe İdari Sınırlarına, Büyükşehir Belediyelerinin sınırları ise İl İdari Sınırına genişletilmiştir.

MAKS çalışmaları çerçevesinde, Adres ve Numaralamaya İlişkin Yönetmeliğin Adres Bilgilerinin Oluşturulması başlıklı Üçüncü Bölümünde düzenlenen, "Ad ve numara verilme zorunluluğu" başlıklı 11'inci ve "Meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlere ad verilmesi" başlıklı 14'üncü maddesinde yer alan "belediye sınırı" kıstası nedeniyle çalışma yapılacak olan bütün il ve ilçelerde çok sayıda "cadde, sokak, bulvar, meydan ve küme evler" isminin mükerrerlik gerekçesiyle değiştirilmesi gündeme gelmiştir.

Esasen yönetmeliğin yayımlandığı 2006 yılından bu yana gündemde olan düzenleme, MAKS çalışmaları ile birlikte yönetmeliğin yayımından önce adlandırılmış mevcut cadde, sokak, bulvar, meydan ve küme evler isimlerinin mükerrerlik gerekçesiyle değiştirilmesinin gündeme gelmesi nedeniyle sorun olmaya başlamıştır.

Söz konusu "Cadde, sokak, bulvar, meydan ve küme evler" isimlerindeki mükerrerliğin nedeni olan yönetmelik hükmünün düzeltilmesi hususunda şimdiye kadar yapılan öneri ve başvurular da bu güne kadar ne kabul görmüş ne de dikkate alınmıştır.

Yönetmelik düzenlemesi yapılan 2006 yılına kadar, aynı isimde olmasına karşın her biri farklı bir mahallede olması nedeniyle mükerrerlik oluşturmayan "Cadde, sokak, bulvar, meydan ve küme evler" isimleri, yönetmelikteki "belediye sınırı" kriteri ile birlikte mükerrer duruma düşmüştür.

Sadece Muğla ilinde 6360 sayılı yasa ile 49 belde belediyesi kapatılmış olup bu beldelerin dâhil olduğu ilçelerin tamamında, yapılan düzenleme nedeniyle birçok (CSBM) isim mükerrerliği oluşmuştur.

Örneğin bodrum ilçesinde bulunan ve ATATÜRK ismi içeren 23 adet CSBM bulunmakta olup bunların bir kısmı eş CSBM iken 5 tanesi bağlı olduğu mahalle ismi ile birlikte adlandırılmaya başlanmış, diğerleri ise değiştirilmeyi beklemektedir.

Bakanlığınız Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü yazısı ilgi tutularak bütün belediyelere gönderilen 13/05/2013 tarih ve 45925 sayılı yazı ile söz konusu mükerrerliğe ilişkin değişikliklerin "30 Eylül 2013" tarihine kadar sonuçlandırılması istenildiği halde konunun bu güne kadar sorun olmaktan çıkarılamadığı görülmektedir.

Söz konusu yönetmelikte bulunan "belediye sınırı" kriteri nedeniyle istisnasız olarak bütün belediyelerde Cumhuriyet, Atatürk, Mustafa Kemal, Gazi, İnönü, Çanakkale, Sakarya, Kurtuluş, İstiklal gibi kamuoyu nezdinde önemi ve değeri olan, bu ülkenin kurtuluş ve kuruluş destanında kurucu ve ortak değerleri ifade eden binlerce ismin mükerrerlik gerekçesiyle değiştirilmek istenmesinin arkasındaki maksat tek kelimeyle izaha muhtaçtır.

Örneğin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında devletin niteliği olarak tanımlanan ve değiştirilmesi teklif dahi edilemeyecek olan "Cumhuriyet" için "Cadde, sokak, bulvar, meydan ve küme evler" adı olarak "bir belediyede sadece bir tane olabilir" demek, millet egemenliğinin de bir ifadesi olan yerel meclislerin iradesinin şeklen ipotek altına alınmasından başka ne olabilir?

Söz konusu Yönetmelik hükmünün geçmiş tarihlerde alınmış kararlarla hayata geçirilmiş uygulamaları da kapsayacak şekilde kullanılması ve yetkili idarelerin isim değişikliğine zorlanması adeta 1923 Cumhuriyetiyle özdeşleşmiş kimi isim ve kavramların toplumsal hafızadan silinmesine dönük bir tenkil/temizlik harekâtı gibi görünmektedir.

Üstelik 2006 yılında düzenlenen yönetmelikteki “belediye sınırı” ibaresi, yetkili idarenin bir büyükşehir belediyesi olması durumunda belediye sınırının il sınırı olması nedeniyle de hem hukuken sakatlık taşımakta, hem de mevzuat çerçevesinde uygulamanın kadük kalmasına yol açmaktadır.

Sadece Muğla ilinde yüzlerle ifade edilen “Cadde, sokak, bulvar, meydan ve küme evler” (CSBM) isim değişikliğine yol açan yönetmelik hükmünün ivedilikle yeniden düzenlenmesi ve “Cadde, sokak, bulvar, meydan ve küme evler” ismi için Belediye Sınırı değil Mahalle Sınırı esas alınmalıdır.

Adres ve Numaralamaya ilişkin Yönetmeliğin 11’inci maddesinin ikinci ve son cümlesinin “gereksiz tekrar” niteliğinde olması nedeniyle iptali, 14’üncü madde ikinci cümlesinin başındaki “bir belediye” ibaresinin ise “aynı mahalle” şeklinde düzeltilmesi halinde tüm sorun bertaraf edilmiş olacaktır.

Yapılacak düzenlemenin teknik anlamda, Mekânsal Adres Kayıt Sistemi Veri Üretimi ve Yaygınlaştırma Projesini sekteye uğratacak bir niteliğe sahip olmadığı da açıktır.

Bu bağlamda;

1- Mahalle ismi konusunda “Aynı belediye sınırı içinde aynı isimde iki mahalle kurulamaz” hükmü yeterli görülür ve bir üst idari birim olan il sınırı aranmaz iken “Cadde, sokak, bulvar, meydan ve küme evler” ismi için bağlı olunan idari birim olan Mahalle sınırı yerine bir üst idari birim olan Belediye sınırının alınmasında ki amaç nedir?

2- Önemsiz nitelikte bir “yönetmelik tadilatı” ile çözüme kavuşturulabilecek bu uygulama nedeniyle mükerrer duruma düşmüş ve değiştirilmesi gereken “Cadde sokak bulvar meydan ve küme evler” sayısı konusunda sayısal bir bilgi var mıdır?

3- MAKS çalışmaları çerçevesinde şu ana kadar mükerrer olduğu gerekçesiyle yetkili idareler tarafından değiştirilen ve değiştirilmesi gereken Cadde, sokak, bulvar, meydan ve küme evler sayısı nedir?

4- Şimdiye kadar değiştirilen ve değiştirilmesi talep edilen Cadde, sokak, bulvar, meydan ve küme evler isimlerinden kaç tanesi Cumhuriyet, Atatürk ve Kurtuluş savaşı ile ilgilidir.

5- Bakanlığınızca 2017 Ankara Mekânsal Adres Kayıt Sistemi Veri Üretimi ve Yaygınlaştırma Projesi (MAKS) ve 2018 Antalya Mülki İdari Sınırların Sayısallaştırılması Projesi (MİDAS) Çalıştayların da dile getirildiği halde söz konusu uygulamaya dönük uyarı ve eleştiriler neden dikkate alınmamıştır.

6- Gerek MAKS saha çalışmalarını sürdüren ASELSAN AŞ, gerekse yetkili idare konumunda olan belediyelerin Numarataj birimlerinin çalışmalarını zora sokan, uygulanması halinde belediye

meclislerinin iş yükünü artırmasının yanı sıra belediyeler ile halkı karşı karşıya getirme potansiyeli bulunan uygulamanın devamında ısrar edilecek midir?

7- Cumhuriyetimizin ve ulusal değerlerimizin yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasının en işlevsel araçlarından biri olan ve 5393 sayılı yasa gereğince Belediye Meclislerinin kararı ve Mülki İdare Amirinin onayı ile gerçekleşen Cadde, sokak, bulvar, meydan ve küme evlere isim verilmesi ile ilgili olarak Belediye Meclislerinin iradesini de kısıtlayan yönetmelik hükmünün değiştirilmesi hususunda bir sorumluluk hissediyor musunuz?

8- Yönetmelikte yapılabilecek bir cümle iptali ve bir kelime değişikliği ile mükerrerlikle ilgili bütün sorunun ortadan kalkacağı açık iken hem MAKS çalışmalarını üstlenen ASELSAN AŞ'nin hem yetkili idare konumundaki Belediye Meclislerinin iş yükünü artıran, üstelik vatandaşla karşı karşıya gelmemek için isim değişikliği yapmaksızın mevcut ismin yanına rakam ya da ek isim koymak suretiyle değişik kombinasyonlarla anlık çözüm ve anlamsız uygulamalara yol açan yönetmelik hükmünü yeniden düzenlemeyi düşünüyor musunuz?